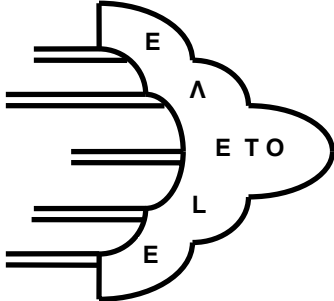

ΟΡΟΓΡΑΜΜΑ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΟΡΟΛΟΓΙΑΣ (ΕΛΕΤΟ)
Hellenic Society for Terminology (ELETO)

Σωκράτη Τσάκωνα 5, 15236 ΠΕΝΤΕΛΗ
Τηλεφ.: 8042313, 6118986
Τηλεομ.: 8068299, 8042385
Ηλ.Ταχ.: valeonti@mail.otenet.gr
<http://sfr.ee.teiath.gr/orogramma.htm>

Αρ.42 Μάιος-Ιούνιος 2000
ISSN 1106-1073

Τιμή: 10 δρχ.

ΣΚΟΠΟΣ ΤΗΣ ΕΛΕΤΟ:

Μελέτη, εκπόνηση, ... και με οποιοδήποτε τρόπο ανάπτυξη της Ελληνικής Ορολογίας... Συμβολή στην ανάπτυξη της Ελληνικής Γλώσσας και προώθηση του ρόλου της στη διεθνή Ορολογία...

(Από το Καταστατικό)

ΑΚΡΙΒΟΛΕΞΙΑ

Πολλές διαμάχες γίνονται για την **ορθότητα των λέξεων** από γραμματική ή γλωσσική άποψη. Για παράδειγμα, το τελικό «ν» στο άρθρο των ονομάτων των αρσενικών. Σπάνια, όμως, αναφερόμαστε στην **ορθή χρήση των όρων**. Δηλαδή στη **λαθεμένη χρήση συγγενικών όρων** που έχουν, όμως, διαφορετική σημασία από το ζητούμενο, λ.χ. λέμε «τόξο» αντί «βέλος».

Το γλωσσικό αυτό φαινόμενο οφείλεται σε αρκετούς παράγοντες, ο πιο κύριος είναι προφανώς η έλλειψη καλλιέργειας της γλώσσας. Με την πάροδο του χρόνου τέτοιοι όροι υποκαθιστούν τον ορθό όρο και αποκτούν διαφορετική σημασία. Παρά την άποψη έγκριτων γλωσσολόγων ότι η υποκατάσταση αυτή είναι γλωσσικά αποδεκτή, θα υποστηρίζαμε ότι **στην ουσία η γλώσσα χάνει την ακριβολεξία της**. Μάλιστα, με την καλλιέργεια της γλώσσας συμβαίνει και το αντίθετο φαινόμενο. Για παράδειγμα, σήμερα δεν νομίζουμε ότι υπάρχει σύγχυση ανάμεσα στην «ανακάλυψη» και στην «εφεύρεση» που σε πιο παλιά έτη χρησιμοποιούνταν το ένα με την έννοια του άλλου. Επίσης, η «πλειονότητα» τείνει να αποκατασταθεί έναντι της «πλειοψηφίας». Για το τελευταίο σε όχι πολύ πρόσφατο άρθρο ο καθηγητής Δ. Δημητράκος γράφει ότι ο **σολοικισμός** εκφέρεται κυρίως στο δημοσιογραφικό λόγο των ραδιοτηλεοπτικών μέσων ενημέρωσης. Δυστυχώς, τέτοιοι σολοικισμοί δεν περιορίζονται στο δημοσιογραφικό λόγο. Είναι συνηθισμένο να εκφέρονται σε κάθε είδους λόγο, πολιτικών, καθηγητών κ.ά. Ένα πολύ πρόσφατο παράδειγμα: Με τον ερχομό του έτους 2000, η **χιλιετία** είναι αυτή που κατ' άλλους **άλλαξε** και κατ' άλλους **δεν άλλαξε και όχι η χιλιετηρίδα!**

Η υποκατάσταση συνέβαινε πάντοτε, με αποτέλεσμα να υπάρχουν ετεροσημαίνοντες όροι που έχουν καθιερωθεί από πολλά έτη και να είναι πια γλωσσικά ορθοί. Αναφέροντας το «έτη» («έτος») που σχεδόν δεν υπάρχει στη γλώσσα μας αφού έχει υποκατασταθεί από το «χρόνια» («χρόνος»). Ο «χρόνος», όμως, κυριολεκτικά αφορά φυσικό μέγεθος και σημαίνει χρονικό διάστημα. Εδώ υπάρχει αλυσιδωτή συνέχεια. Η αρχική σημασία του «χρόνος» έχει υποκατασταθεί με το «καιρός» που βασικά αναφέρεται στη μετεωρολογική κατάσταση.

Τέτοιοι σολοικισμοί όπως θα μπορούσαμε να τους χαρακτηρίσουμε, υπάρχουν αρκετοί. Αν θέλουμε να μιλάμε και να γράφουμε ακριβολεκτώντας θα πρέπει να τους

αποφεύγουμε. Πέρα από αυτούς που αναφέραμε παραπάνω παραθέτονται, στη συνέχεια, και άλλοι αρκετά διαδεδομένοι.

σολοικισμός

φωνάζω
επίπεδο
ψάχνω
όρεξη
φυσικό
γράμμα
χαρτί
παρένθεση
τηλέφωνο
αέρας
σωστό

ορθή σημασία

καλώ
στάθμη
αναζητώ
διάθεση
φυσιολογικό
επιστολή
έγγραφο
παρέκβαση
τηλεφώνημα
άνεμος
ορθό

Για το τελευταίο, για το οποίο πολλοί θα έχουν αντιρρήσεις, έχουμε να παρατηρήσουμε ότι «σωστότητα» δεν υπάρχει, ενώ υπάρχει «ορθότητα»

B.A.Φ.

LREC 2000: Ένα υπόδειγμα «Οργανωμένης Πολυπλοκότητας»

Το 2^ο Διεθνές Συνέδριο, πάνω σε θέματα Γλωσσικών Πόρων και Γλωσσικής Αξιολόγησης, πραγματοποιήθηκε στο Ζάππειο Μέγαρο, από τις 31 Μαΐου ως τις 2 Ιουνίου 2000. Την συνδιοργάνωση είχε το Ινστιτούτο Επεξεργασίας του Λόγου, ΙΕΛ, με επικεφαλής τον Διευθυντή του καθηγητή Γ. Καραγιάννη.

Κύριοι οργανωτές του Συνεδρίου ήταν η ELRA (European Language Resources Association) και η Οργανωτική Επιτροπή LREC με κύριο συντελεστή το ΙΕΛ. Συμμετείχαν η Ευρωπαϊκή Ένωση Ορολογίας (EAFT) και άλλοι 20 περίπου Διεθνείς Οργανισμοί, εταιρείες και κονσόρτια με τη συνεργασία σημαντικών εθνικών και διεθνών Οργάνων, όπως η Ευρωπαϊκή Επιτροπή και η Γ.Δ. XIII της ΕΕ.

Τις περίπου 300 ανακοινώσεις του Συνεδρίου LREC 2000 παρουσίασαν, στους 650 συνέδρους, ειδικοί επιστήμονες από όλον τον κόσμο. Η ΕΛΕΤΟ είχε επίσημα προσκληθεί στο Συνέδριο.

Οι εναρκτήριες ομιλίες των: Υπουργού Παιδείας κ. Π. Ευθυμίου, Α. Zamproli, Προέδρου της Επιτροπής Προγράμματος, Κ. Choukri, Προέδρου της ELRA, Γ. Καραγιάννη, Προέδρου της Οργανωτικής Επιτροπής, Π. Λιγομενίδη, Ακαδημαϊκού, έδωσαν το πνεύμα και τους άξονες του Συνεδρίου, πάνω

σε θέματα της Τεχνητής Νοημοσύνης, πυλώνας της οποίας πάντα θα είναι η φυσική νοημοσύνη.

Δόθηκε έμφαση στα πολυγλωσσικά πολυμέσα, στα εργαλεία για εφαρμογές στην εκπαιδευτική και στην επαγγελματική ζωή, καθώς και στην αρχιτεκτονική σχεδίαση και διαχείριση μεγάλου όγκου κειμενικών σωμάτων και έξυπνων λύσεων για γλώσσες μικρότερης χρήσης.

Πέρα από την πλούσια θεματική και πολυεπίπεδη εφαρμογή των γλωσσικών εργαλείων, η οργάνωση και η εφαρμογή έδωσε πρόσθετη αίγλη στην πολυτροπική εξυπηρέτηση του Συνεδρίου. Έτσι, στα Ευρωπαϊκά ανέκδοτα εκεί όπου ο Έλληνας καλείται να αναλάβει την οργάνωση και του ανατίθεται αυτή ένεκα ασειότητας, ο καθ. Γ. Καραγιάννης κατάφερε αλλάζοντας αυτήν την εικόνα να καταστήσει αναγκαία την αλλαγή ρόλων στο ανέκδοτο...Οι σύνεδροι και οι καλεσμένοι – πριν απολαύσουν ένα εξίσου ανάλογο των περιστάσεων δείπνο – στο Χίλτον, άκουσαν τον καθηγητή Χ. Χαραλαμπάκη να κάνει αναφορά στην ευρωπαϊκή διάσταση της ελληνικής γλώσσας θυμίζοντας τον περίφημο λόγο του καθηγητή Ξ. Ζολώτα στο Διεθνές Νομισματικό Ταμείο και διασκέδασαν με τον διασκευασμένο μύθο της αρπαγής της Ευρώπης, πρωτοβουλία και σκηνοθεσία Α. Ζαμπρόλι με τη συνεργασία του κ. R. Cencioni κάτω από την υψηλή καθοδήγηση του Καθηγητή Γ. Καραγιάννη.

Η έμφαση ήταν σαφώς προς τις εφαρμογές και τα πρακτικά εργαλεία. Ωστόσο, η ΕΛΕΤΟ και η ΕΑFT εύχονται το επόμενο Συνέδριο να περιλαμβάνει περισσότερη Ορολογία, αφού με τη συμβολική εικόνα της αφίσας του 2^{ου} Συνεδρίου (επιπόνηση του καθ. Γ. Καραγιάννη) ο τόμος της «Terminologie» στήριζε ως βάση τον τομο της «Technologie».

Η ΕΛΕΤΟ συγχαίρει και προσβλέπει στο 3^ο Συνέδριο.

M.K.

ΟΔΕΓ ΑΘΗΝΩΝ

ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΥΠΟΥ - ΠΡΟΣΚΛΗΣΗ

«Ο Οργανισμός για τη Διεθνοποίηση της Ελληνικής Γλώσσας (Ο.Δ.Ε.Γ.) Αθηνών, μη κερδοσκοπικό σωματείο, που ιδρύθηκε τό 1985, πέραν του βασικού στόχου του αποσκοπεί και στην διατήρηση συνεχούς επικοινωνίας με αποδήμους και αλληνοφώνους του εξωτερικού και στην ενίσχυση των προσπαθειών τους για διατήρηση της προγονικής γλώσσας τους.

Τα τελευταία χρόνια αναπτύσσει έντονη πολιτιστική δραστηριότητα στον χώρο της Νοτ. Ιταλίας, με στόχο την διάσωση της πανάρχαιας Ελληνικής διαλέκτου (Γκρίκο), που κινδυνεύει να σβήσει, και την διάδοση της Νέας Ελληνικής στην Ελληνόφωνη Ζώνη της Απουλίας (Graecia Salentina – Σαλεντινή Ελλάδα).

Στα πλαίσια της προσπάθειας αυτής έχει ενισχύσει την διδασκαλία της Νέας Ελληνικής και της διαλέκτου (προκήρυξη διαγωνισμών, ενίσχυση βιβλιοθηκών, παροχή υποτροφιών) και έχει συμβάλει στην διατήρηση των δεσμών μεταξύ των Ελληνοφώνων Χωριών και της Ελλάδος με φιλοξενίες μαθητών και ατόμων 3ης ηλικίας, πραγματοποίηση συνεδρίων, πολιτιστικών ημερίδων κ.ά.

Υστερα από την νέα προκήρυξη Διαγωνισμού Εκθέσεως (2000) για τους μαθητές των Ελληνοφώνων χωριών της Απουλίας, με θέμα:

« Ένα αξιοθέατο του χωριού μου »

θα φιλοξενηθούν το παρόν θέρος μαζί με τους συνοδούς καθηγητές τους :

1. Στο Ξενοδοχείο **Αγιος Γεώργιος Λυκαβητός** (St George Lykabetus) 15 μαθητές καθώς και δύο συνοδοί καθηγητές τους (από 1 Ιουλίου έως 8 Ιουλίου). Προσφορά του ιδιοκτήτη του Ξενοδοχείου

(για 4^η συνεχή χρονιά), του **Κου Μάριου Βασιλόπουλου**.

2. Στις κατασκηνώσεις του Δήμου Αθηναίων στον Άγιο Ανδρέα Αττικής 36 μαθητές καθώς και 4 συνοδοί καθηγητές τους (από 27 Ιουλίου έως 9 Αυγούστου).
3. Σε επιπλωμένα διαμερίσματα στο Μπατσι της Ανδρου (προσφορά του Συλλόγου Ιδιοκτητών Επιπλωμένων Διαμερισμάτων) **5 Οικογένειες Μέλη** τοπικών Πολιτιστικών Συλλόγων (5 - 12/6/2000).

Οι μαθητές, που προέρχονται από τα Ελληνόφωνα χωριά Κοριλιάνο, Τζολίνο, Στερνατία, Καστράκι των Ελλήνων και Σολέτο θα επισκεφθούν με λεωφορεία, που διέθεσαν ο **ΟΤΕ** και ο **Δήμος Ηλιουπόλεως**, αρχαιολογικούς χώρους και Μουσεία των Αθηνών και της Αττικής καθώς και νησιά του Αργοσαρωνικού για να γνωρίσουν την Ιστορία και τον Πολιτισμό των προγόνων τους, οι οποίοι προ πολλών αιώνων αποίκισαν την Νοτ. Ιταλία και Σικελία και δημιούργησαν την Μεγάλη Ελλάδα.

Ο ΟΔΕΓ αισθάνεται την ανάγκη να ευχαριστήσει **τους** ανωτέρω συμπαραστάτες καθώς και :

- α. Την Υπηρεσία Επικοινωνίας - Τμήμα Δημοσίων Σχέσεων του **ΟΤΕ** και τον **Δήμο Αμαρουσίου** που εξασφάλισαν τον τρόπο μετακινήσεως της πρώτης ομάδας αυτών.
- β. Τον **Δήμο Ηλιουπόλεως** που εξασφάλισε τον τρόπο μετακινήσεως της δεύτερας ομάδας αυτών.

Την **Πέμπτη 6 Ιουλίου 2000** και **ώρα 19.30** θα πραγματοποιηθεί στο Ξενοδοχείο **Αγιος Γεώργιος Λυκαβητός** (προσφορά του ιδιοκτήτη του Ξενοδοχείου, του **Κου Μάριου Βασιλόπουλου**) εκδήλωση προς τιμήν των φιλοξενουμένων μαθητών.

Όσοι από τα Μ.Μ.Ε. ενδιαφέρονται για το πρόγραμμα της φιλοξενίας καθώς και για το πρόβλημα της Ελληνοφωνίας στον Ιταλικό Νότο, παρακαλούνται να επικοινωνήσουν μαζί μας στα τηλέφωνα του ΟΔΕΓ.

Με τιμή
για τό Δ.Σ.

Ο πρόεδρος
Αθαν. Κόρμαλης

Ο Γεν. Γραμματέας
Γεώργ. Παυλάκος»

ΛΙΓΑ ΛΟΓΙΑ ΓΙΑ ΤΟΝ ΟΔΕΓ ΑΘΗΝΩΝ ΚΑΙ ΤΗ ΔΡΑΣΗ ΤΟΥ

Ο Οργανισμός για τη Διεθνοποίηση της Ελληνικής Γλώσσας, μη κερδοσκοπικό Σωματείο, ιδρύθηκε στην Καβάλα το 1984. Ακολούθησε ο δεύτερος στην Αθήνα το 1985, και έκτοτε δημιουργούνται όμοιοι όμιλοι και σε άλλες πόλεις, στην Ελλάδα και το Εξωτερικό, όπως στις πόλεις: Θεσσαλονίκη, Βόλο, Πειραιά, Πύργο, Ρέθυμνο, Χανιά, Λευκωσία (Κύπρος), Μελβούρνη, και Αδελαΐδα (Αυστραλία).

Στους σκοπούς του Οργανισμού περιλαμβάνονται: α) Η προβολή της ανάγκης για καθιέρωση μίας γλώσσας ως κατεχοχόν διεθνούς, β) Η τεκμηριωμένη παρουσίαση των πλεονεκτημάτων της Ελληνικής Γλώσσας ως ιδιαίτερως επαρκούς και πρόσφορης προς κάλυψη αυτής της ανάγκης, και γ) Η διάδοσή της σε όλους τους λαούς της γης.

Προς τούτο Ο ΟΔΕΓ Αθηνών εκδίδει τριμηνιαίο περιοδικό από τον Ιανουάριο του 1990 ανελλιπώς με τίτλο:

« ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΙΕΘΝΗΣ ΓΛΩΣΣΑ »,

το οποίο αποστέλλεται σε 70 χώρες, σε όλες τις έδρες Κλασικών Σπουδών, σε ελληνικές Κοινότητες του Εξωτερικού, Ελληνοφώνους, Φιλέλληνες κ.λ.π.

Η φιλοσοφία του περιοδικού ταυτίζεται απόλυτα με την πρόταση, την οποία κατέθεσε στο **Μοντραί το 1947** ο

Αγγελος Σικελιανός, ενώπιον του «**Διεθνούς Συνεδρίου για μια παγκόσμια ομοσπονδιακή οργάνωση**»:

«... σας προτείνω σήμερα ως διεθνή γλώσσα της Ομοσπονδίας την Νεοελληνική, που είναι η αληθινή θυγατέρα και η νόμιμη κληρονόμος της αρχαίας, από την οποία όλοι οι πολιτισμένοι λαοί ήντλησαν, ως από πηγή των πηγών, τό αληθινό νόημα του ανθρώπινου πολιτισμού στο σύνολό του».

Την πρόταση, ακριβώς, αυτήν υποστηρίζει και επαναλαμβάνει ο ΟΔΕΓ. Υπόψη, μάλιστα, η ένθερμη συμπάρασταση και των **Ισπανών Ευρωβουλευτών**, οι οποίοι έχουν ήδη καταθέσει και πρόταση στο Ευρωκοινοβούλιο για την **καθιέρωση της Ελληνικής ως επίσημης γλώσσας της Ενωμένης Ευρώπης**.

Δραστηριότητες :

Αύγουστος 1996, στην αρχαία Ολυμπία: **3^ο Παγκόσμιο Γλωσσικό Συνέδριο**, με θέμα: «**Πώς η Ελληνική Γλώσσα κα γονιμοποίησε τον Παγκόσμιο Λόγο**».

Σεπτέμβριος 1999, σε συνεργασία με τον Σύλλογο των Χανίων (στο ΜΑΙΧ Χανίων): **4ο Παγκόσμιο Γλωσσικό Συνέδριο**, με θέμα : «**Ελληνική Γλώσσα και Πολιτισμός**».

Δεκέμβριος 1996, μετά από ελληνοϊταλικό διαγωνισμό ποιήσεως, και σε συνεργασία με την Ακαδημία της Ρώμης (**Accademia Internazionale per propaganda Culturale**), παρουσίασε, στο Πνευματικό Κέντρο του Δήμου Αθηναίων, ανθολόγιο με 36 Έλληνες και 20 Ιταλούς σύγχρονους ποιητές.

Στα έτη 1997, 1998, 1999: με σκοπό την ενίσχυση της «Γκρίκα» και τη διατήρηση των σχέσεων των Ελληνοφώνων Ζωνών με την Ελλάδα, Ο ΟΔΕΓ προκήρυξε, μεταξύ των μαθητών της Ελληνοφώνου Ζώνης της Απουλίας διαγωνισμό εκθέσεως. Σύμφωνα με τους όρους του διαγωνισμού, **50 συνολικά μαθητές - μαθήτριες των Γυμνασίων**, επελέγησαν και φιλοξενήθηκαν τον Ιούλιο 1997, 1998, 1999 στην Αθήνα (**Ξενοδοχείο Αγίου Γεωργίου - Λυκαβηττός**) και στον Κάλαμο Αττικής (**Κατασκηνώσεις ΚΟΡΕΛΚΟ - Αύγουστος 1998**), μαζί με τους καθηγητές τους.

Μάιος 1997: **1^{ος} Διαγωνισμός Αρχαίας Ελληνικής με Φεβρουάριος 1998**: **2^{ος} Διαγωνισμός Αρχαίας Ελληνικής** (συμμετοχή μαθητών 3^{ης} Λυκείου από Αθήνα, Πειραιά, Καβάλα, Θεσσαλονίκη, Βόλο, Πύργο, Χανιά και Λευκωσία).

Σεπτέμβριος του 1997: φιλοξενήθηκαν **27 άτομα 3^{ης} ηλικίας** από τα Ελληνόφωνα χωριά της Κάτω Ιταλίας και πραγματοποιήθηκαν κοινές πολιτιστικές εκδηλώσεις, στους Δήμους Αμαρουσίου και Ζωγράφου.

Αύγουστος 1999., σε συνεργασία με το ΤΥΠΕΤ φιλοξενήθηκαν στην Χαλκιδική 10 μαθητές και η συνοδός τους από τους Σαρακατσάνους ομογενείς μας της Νοτ. Βουλγαρίας (Καζανλάκ και Σλίβεν).

Νοέμβριο 1997: Σεμινάρια για τους φοιτητές, όπου παρουσιάζονται από ειδικούς επιστήμονες θέματα σχετικά με την γλώσσα μας και τον Αρχαίο Ελληνικό Πολιτισμό.

Κατά τη διάρκεια του χειμώνα, πραγματοποιούνται ομιλίες από Καθηγητές Πανεπιστημίων και άλλες προσωπικότητες, στο Πανεπιστήμιο και στο Πνευματικό Κέντρο του Δήμου Αθηναίων, σχετικά με την Ελληνική Γλώσσα, την διδασκαλία και τη διάδοσή της στο Εξωτερικό.

OROGRAMMA No 42, May-June 2000, ISSN 1106-1073

Bimonthly edition of

Hellenic Society for Terminology (ELETO)

Sokrati Tsakona 5 & Iatridi

GR-152 36 PENTELI GREECE

Μέλη της ΕΛΕΤΟ γράφουν:

Περί «ακτινοβολίας»

Από το ιδρυτικό και εκλεκτό μέλος της ΕΛΕΤΟ Κώστα Παπαθανασίου λάβαμε την παρακάτω επιστολή, με τις ενδιαφέρουσες απόψεις του:

«Επιπροσθέτως στα σχετικώς αναγραφέντα στο Ορόγραμμα αρ.41, θα μπορούσαν να τεθούν και οι εξής παρατηρήσεις:

1. Το ρήμα “**radiate**” υποδηλώνει ως επί το πλείστον «μεσοπαθητική» κατάσταση, διακρινόμενο ως προς το ύψος από το ενεργητικότερο (λόγω του εμφατικού προθέματος in-) “**irradiate**”.
2. Ναι μεν το «**ακτινοβολίζω**» (ως εις «-ίζω» σημαντικό ρήμα) είναι ενεργητικότερο του «**ακτινοβολώ**», αλλά το δεύτερο (ως σύνθετο εις «-βολώ») παραμένει αρκούτως ενεργητικό, με αποτέλεσμα να διακρίνεται – εν τέλει – δυσχερώς από το πρώτο ως προς το εννοιολογικό περιεχόμενο.
3. Κατά τα φαινόμενα, το ρήμα «**ακτινοβολώ**» μπορεί να αποδίδει τον κοινό τόπο εννοιολογικής αλληλεπικάλυψης (:συνωνυμίας) μεταξύ «**radiate – irradiate**», όπου όμως απαιτείται εννοιολογική διάκριση, η απόδοση (ως προς το β' συνθετικό) του «**radiate**» θα πρέπει να γίνεται με ρήμα που έχει μεσοπαθητική διάθεση (π.χ. φέρω, έχω, άγω) και όχι ενεργητική (όπως το «βάλλω»). Επί παραδείγματι:

radiate: ακτινοφορώ, ακτινοβολώ
irradiate: ακτινοβολίζω, κατακτινοβολώ
radiation: ακτινοφορία, ακτινοβολία
irradiation: ακτινοβλησία, κατακτινοβολία
radiance: ακτινοφόρηση, ακτιναγωγήση
irradiance: ακτινοβόλιση, κατακτιναγωγήση
radiated: ακτινόβλητος, ακτινάγωγος, ακτινοφόρος
irradiated: ακτινοβόλος, ακτιναγωγός, ακτινοφόρος

4. Παρεμφερείς περιπτώσεις μπορούν να αντιμετωπιστούν κατ' αναλογίαν π.χ.
luminance: φωταγωγήση, φωτοφόρηση, φωτεινέυση
illumination: φωτοβόλιση, καταφωταγωγήση, καταφωτεινέυση
illumination: φωτοβολία, φωταγωγή, καταφώτιση

Με φιλικούς χαιρετισμούς
 Κώστας Παπαθανασίου
 Καρδίτσα, 31-5-2000»

ΕΞΟΦΛΗΣΗ ΣΥΝΔΡΟΜΩΝ - ΜΕΛΩΝ

Η εξόφληση των συνδρομών των μελών γίνεται με απευθείας πληρωμή στην ταμία της ΕΛΕΤΟ,

κα Α. Γκόνου,
 Λ. Κατσώνη 16,
 145 61 Κηφισιά
 τηλ.: 801 9550

ή με καταβολή στον τραπεζικό λογαριασμό της ΕΛΕΤΟ (Εθνική Τράπεζα Ελλάδος 671/591002-12).

Στην τελευταία περίπτωση παρακαλούνται τα μέλη να στέλνουν φωτοαντίγραφο της απόδειξης ταχυδρομικώς στη διεύθυνση της ΕΛΕΤΟ ή τηλεομοιοτυπικά την απόδειξη στον αριθμό 806 8299.

ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ ΠΟΥ ΛΑΒΑΜΕ

Λάβαμε – και ευχαριστούμε – τα ακόλουθα περιοδικά:

- *Οικονομική Βιομηχανική Επιθεώρηση*, τεύχ. 752, Μάρτ. 2000, τεύχ. 753, Απρ. 2000.
- *Καινοτομία, Έρευνα και Τεχνολογία*, τεύχ. 17 Ιαν.-Μάρτ. 2000
- *Terminology Standardisation and Harmonisation¹*, vol. 12, 53 March 2000.
- *Infoterm Newsletter*, Vol. 75, March 2000.
- *TermNet News*, No 66, 2000.
- *Η ΓΛΩΣΣΑ ΜΑΣ*, αρ. φύλ. 97, Ιαν.-Φεβρ. 2000.
- *Ερευνώντας¹*, τεύχ. 1, Ιαν.-Φεβρ. 2000, τεύχ. 2, Μάρτ.- Απρίλ. 2000.
- *Χρονικά Κεντρ. Ισρ. Συμβ.* αρ.φ.166, Μάρτ.- Απρίλ. 2000.
- *Ενημερωτικό Δελτίο ΕΙΕ/ΚΝΕ*, τεύχ. 24, Δεκ.1999.
- *ECO-Q* τεύχος 20, Φεβρ.-Μάρτ. 2000.
- *Ελληνική Διεθνής Γλώσσα*, τεύχ. 40, 41 Οκτ.-Νοέ-Δεκ.1999. (αφιέρωμα στον ποντιακό ελληνισμό).

Στη ΓΩΝΙΑ ΤΟΥ ΓΕΣΥ² έλα κι εσύ

«Διπλή επικρότηση» για τη ΜΟΤΟ³

Είναι γνωστή η σημασία της **αναλογίας** των φυσικών φαινομένων ή συστημάτων. Διαφορετικά φυσικά φαινόμενα, σε διαφορετικούς τομείς, περιλαμβάνουν μεταβλητές και παραμέτρους που **συμπεριφέρονται ανάλογα**, ένα προς ένα, και που σε τελική ανάλυση περιγράφονται με το **ίδιο σύνολο μαθηματικών εξισώσεων**. Στην αρχή αυτή, εξάλλου, στηρίζεται και η λειτουργία του **αναλογικού υπολογιστή**, με τον οποίο επιλύοντας το **ηλεκτρονικό ανάλογο** ενός προβλήματος οδηγούμαστε και στη λύση του καθαυτό προβλήματος.

Από ορολογική άποψη, συχνά, οι ανάλογες έννοιες δύο τέτοιων φαινομένων ονοματοδοτούνται **είτε με ακριβώς τους ίδιους όρους** (και το περί τίνος ακριβώς πρόκειται προκύπτει μόνο έμμεσα, δηλαδή **συγκριμικά**), **είτε με κάποιον ή κάποιους προσδιορισμούς** που προ-τίθενται των ήδη γνωστών **όρων** (απλών ή **σύμπλοκων**) του πρώτου από τα δύο φαινόμενα σχηματίζοντας τους **σύμπλοκους** (πλέον) **όρους** του δεύτερου φαινομένου.

Κλασικό παράδειγμα τα υποσυστήματα, εννοιών και όρων, της **κίνησης ηλεκτρικών φορτίων μέσα σε αγωγούς** (ηλεκτρολογία, ηλεκτρονική) και της **κίνησης πεδίων** (π.χ. ηχητικών, ηλεκτρομαγνητικών) **σε κατάλληλα μέσα**. Ετσι, όροι του πρώτου όπως **εμπέδηση, αντίσταση, χωρητικότητα, επαγωγή, εισδοχή, αγωγή, ένδοση** έχουν τα ανάλογά τους στο δεύτερο: **ακουστική εμπέδηση, ακουστική αντίσταση, ακουστική χωρητικότητα, ακουστική επαγωγή, ακουστική εισδοχή, ακουστική αγωγή, ακουστική ένδοση**.

Η αναλογία, όμως, δεν είναι υποχρεωτικό να είναι φυσική ή μαθηματική, αλλά μπορεί να είναι άλλης φύσης λ.χ. **λειτουργική** και μπορεί να επεκτείνεται σε ολόκληρο θεματικό πεδίο. Ολόκληρη υπηρεσία λ.χ. το **ηλεκτρονικό ταχυδρομείο** που λειτουργεί ανάλογα με την κλασική υπηρεσία **ταχυδρομείου**, περιγράφεται με ένα σύστημα

εννοιών που ονοματοδοτούνται με τους ίδιους κλασικούς όρους, με την προσθήκη του επιθέτου **ηλεκτρονικός** που μπορεί και να εννοείται. Ετσι χρησιμοποιούνται οι όροι **e-mail, mailbox, inbox, outbox, message, send, receive, sender, recipient, ...** με ελληνικά αντίστοιχα: **ηλεκτρονικό ταχυδρομείο, ταχυδρομική θυρίδα, εισερχόμενα (κουτί εισερχομένων), εξερχόμενα (κουτί εξερχομένων), μήνυμα, στέλνω-αποστολή, λαμβάνω-λήψη, αποστολέας, παραλήπτης, ...**

Πάνω σ' αυτές τις αναλογίες και άλλες πολλές έχουν παραγάγει σημαντικό ορολογικό έργο τόσο η ΜΟΤΟ, στα έντεκα έτη λειτουργίας της, όσο και οι άλλες Ομάδες Ορολογίας ή Τυποποίησης (Πληροφορικής, Ακουστικής, κ.ά.). Εδώ θα σταθούμε λίγο σε δύο άλλες αναλογίες:

- Την αναλογία **πληκτρολογίου - οθόνης** ως μέσων **εισόδου σε ηλεκτρονικό υπολογιστή** δηλαδή πληκτρολόγησης ή χρήσης του ποντικιού, αντίστοιχα και
- Την αναλογία **χαρτιού - οθόνης** ως μέσων **εξόδου από ηλεκτρονικό υπολογιστή** δηλαδή γραφής-εκτύπωσης και οπτικής παρουσίασης, αντίστοιχα.

Ετσι, με αποδοσμένους τους όρους **keyboard, key, keying (πληκτρολόγιο, πλήκτρο, πληκτρολόγηση)** το **button** της οθόνης που κάνει ανάλογη δράση ονομάστηκε **οθονόπληκτρο**. Από το **press a key** (πιέζω ένα πλήκτρο, κτυπώ ένα πλήκτρο) το **click on a button** αποδόθηκε **επικροτώ (σε) ένα οθονόπληκτρο** (με το πλήκτρο του ποντικιού). Με το (αριστερό) πλήκτρο του ποντικιού γίνεται **επικρότηση** (clicking) ή **διπλή επικρότηση** (double clicking) με αποτέλεσμα **επικρότημα** (click) ή **διπλό επικρότημα** (double click). Ωστε το **mouse click** είναι η **επικρότηση του ποντικιού** δηλαδή η επιδοκιμασία της **επικροτούμενης** περιοχής της οθόνης και της αναγραφόμενης σ' αυτήν λειτουργίας, με τον ταυτόχρονο χαρακτηριστικό **κρότο** (δηλαδή **επικρότηση** με τα όλα της!).

Επίσης, με αποδοσμένους τους όρους **printing, form, screen, format (εκτύπωση, φόρμα ή μορφή, οθόνη, μορφότυπο)** το **printed form** είναι το κλασικό **έντυπο** (= εκτυπωμένη φόρμα), ενώ το **screen form** ονομάστηκε **οθονότυπο** (= φόρμα οθόνης).

Αντί, λοιπόν, να πούμε «Κάνοντας κλικ του ποντικιού στο κουμπί Εναρξη» λέμε «Με επικρότηση του ποντικιού στο οθονόπληκτρο Εναρξη» ή «επικροτώντας με το ποντίκι το οθονόπληκτρο Εναρξη».

Και ασφαλώς το «διπλό κλικ» ως ενέργεια είναι **διπλή επικρότηση**, ενώ ως αποτέλεσμα είναι **διπλό επικρότημα**.

K.B.

ΟΡΟΓΡΑΜΜΑ¹

Το "Ορογράμμα" είναι διμηνιαία έκδοση της Ελληνικής Εταιρείας Ορολογίας (ΕΛΕΤΟ) για την αλληλοενημέρωση των μελών της και ευρύτερου κύκλου αποδεκτών για θέματα της Ελληνικής Γλώσσας και Ορολογίας.

Υπεύθυνος σύμφωνα με το νόμο:

B. Α. Φιλόπουλος

Πρόεδρος ΕΛΕΤΟ

Σύνταξη:

Κ. Βαλεοντής

Μ. Καρδούλη

Α. Παπαναστασίου

B. Α. Φιλόπουλος

Τηλέφωνα:

πρωί: 6118986

εσπέρα: 8042313, 8619521

Τηλεμοιότυπο: 8068299, 8042385

Ηλ. Ταχυδρομείο: valeonti@mail.otenet.gr

Θέση στο Ιντερνετ: <http://sfr.ee.teiath.gr/orogramma.htm>

Γίνονται δεκτές συνεργασίες. Απαραίτητες προϋποθέσεις τα κείμενα να είναι ευανάγνωστα, σύντομα και έτοιμα για δημοσίευση δίχως να απαιτείται παραπέρα επεξεργασία.

Τα δημοσιεύματα που προσυπογράφονται με αρχικά απηχούν τις προσωπικές απόψεις του συντάκτη τους, το πλήρες όνομα του οποίου είναι στη διάθεση της Σύνταξης. Η Σύνταξη του "Ο" συνήθως δεν παρεμβαίνει, ούτε σχολιάζει.

Επιτρέπεται ελεύθερα η αναδημοσίευση ή η αναπαραγωγή ολόκληρου ή μέρους του "Ο" με μόνη υποχρέωση την αναφορά της πηγής.

¹ Έκδοση της Γενικής Γραμματείας Έρευνας και Τεχνολογίας

² ΓΕΣΥ: Γενικό Επιστημονικό Συμβούλιο της ΕΛΕΤΟ

³ ΜΟΤΟ: Μόνιμη Ομάδα Τηλεπικοινωνιακής Ορολογίας, Ομάδα Εργασίας της Τεχνικής Επιτροπής "Τηλεπικοινωνιών" (ΤΕ-Τ), Συλλογικό Μέλος της ΕΛΕΤΟ. Λειτουργεί με την ευθύνη και υποστήριξη του Οργανισμού Τηλεπικοινωνιών Ελλάδος (ΟΤΕ), στα πλαίσια επίσημης συνεργασίας με τον Ελληνικό Οργανισμό Τυποποίησης (ΕΛΟΤ).